

Boris A. Novak

METAMORFOZE

AKTEON IN AKT

Lep je lov v gosti in globoki hosti,
 polni srn, volkov in vsakršnih skrivnosti.
 Kakšna slast je teči čez strmine in doline,
 ko se zvestim lovskim psom cedijo sline
 na sledih divjadi, lajež pa odmeva
 skozi hram tišine in vročico dneva!

Mladi Akteon po vsej deželi slove
 kot krepak, pogumen, noro strasten lovec.
 Psi in drugi lovci ga imajo radi.
 Ko некоč si nalovi dovolj divjadi,
 odpusti tovariše in si poišče
 za počitek hladno, senčno skrivališče.
 O, da bi nikdār ne našel tega kraja,
 smrek in trave in studenca sredi gaja,
 ki je posvečen Artemidi, boginji
 lova: tam, v skrivni, pravljlični votlini
 se boginja kopa – gola, gola, gola!
 Voda se ji zliva prek ramen do spola
 in umiva čudežno telo boginje!
 »Sveti kraj je prepovedan za stopinje
 in oči človeka,« kriknejo družice
 in zakrijejo telo gospodarice,
 ki zardeva od sramu in slabe volje.
 »Zdaj pa pojdi in povej ljudem, če moreš,«
 poškropi boginja lovca s korcem vode.
 Akteon začuti, da ga čudno bode
 in iz čela mu že zrastejo rogovi;
 na dlaneh zagleda parklje, po gozdovih
 pa odmeva tožba – težki jok jelena! ...
 In zdaj lovec doživi usodo plena:

gonijo ga lastni lepi, hitri hrti
 in prijatelji vanj streljajo – do smrti! ...
 In zaman jih gleda z nemo bolečino,
 in zaman, zaman ga kličejo v tišino:
 »Kje si, Akteon?! Zamujaš lov! Kako je fino!«

POMLAD

V Art Institute of Chicago
 je obešen Claude Monet,
Torrent, Creuse,
 zimska pokrajina s hrastom.
 Da bi ujel zamrznjeno drhtenje
 razhrastanih oblik,
 je slikar na platnu tako dolgo visel,
 da je hrast začel zeleneti,
 kajti v deželo je prišla pomlad.
 Obupan, da bo izgubil podobo zimskega hrasta,
 je Monet najel skupino delavcev,
 ki so iz dneva v dan lupili
 mlado zeleno listje s hrasta,
 da bi ga za vsako ceno ohranili
 zimskega, nagega, mrtvega,
 slikarsko živega.

S poezijo je drugače.
 Dolgo časa sem čutil zimo
 v sebi in okoli sebe,
 zdaj, ko hočem napisati zimsko pesem,
 pa pesem zeleni,
 kajti v deželo je prišla pomlad,
 jaz pa nimam delavcev,
 ki bi znali lupiti zeleneče
 besede s prerojenega drevesa pesmi.
 Pa četudi bi imel armado pridnih, spretnih škratov,
 se pesem ne bi pustila,
 saj besede brstijo,
 kadar hočejo in kakor hočejo in nič,
 čisto nič jim tega ne prepreči.

Zato hlastno, pomladno hitim.
 Kajti dobro vem:
 kadar bo v deželo prišlo poletje
 in jesen in naslednja zima,

nič ne prikliče več nazaj
tega bolečega, boleče razkošnega
pomladnega prebujenja.
Nič ne prikliče ničesar nazaj.
O, nenapisane pesmi!
O, za vekomaj izgubljeno!

Hitim, hitim
in s sleherno besedo,
s slehernim listom
je zima vse bliže in bliže.

(Chicago, marec 1989)